

משמעותם הראשונה של אותות הסנה

הרב בימין רוזנצוויג

1. שמות ד א-ט:

ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקלי כי יאמרו לא נראה אליך ה': (ב) ויאמר אליו ה' מזה מה זה בידך ויאמר מטה: (ג) ויאמר השליכהו ארצה וישלכהו ארצה ויהי לנחש וינס משה מפניו: (ד) ויאמר ה' אל משה שלח ידך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו: (ה) למען יאמינו כי נראה אליך ה' א-להי אבתם א-להי אברהם א-להי יצחק וא-להי יעקב: (ו) ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוצאה והנה ידו מצרעת כשלג: (ז) ויאמר השב ידך אל חיקך וישב ידו אל חיקו ויוצאה מחיקו והנה שבה כבשרו: (ח) והיה אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקל האת הראשון והאמינו לקל האת האחרון: (ט) והיה אם לא יאמינו גם לשני האתות האלה ולא ישמעו לקלך ולקחת מממי היאר ושפכת היבשה והיו המים אשר תקח מן היאר והיו לדם ביבשת:

2. רש"י שמות ד; א-ח

"מזה בידך" - כך נכתב תיבה א' לדרוש מזה שבידך אתה חייב ללקות שחשדת בכשרים... "ויהי לנחש" - רמז לו שסיפר לשון הרע על ישראל (באומרו לא יאמינו לי) ותפש אומנתו של נחש... "

מצרעת כשלג - "... אף באות זה רמז לו שלשון הרע סיפר באומרו לא יאמינו לי לפיכך הלקהו בצרעת כמו שלקתה מרים על לשון הרע... "

"והאמינו לקול האות האחרון" - משתאמר להם בשבילכם לקיתי על שספרתי עליכם לשון הרע יאמינו לך שכבר למדו בכך שהמזדווגין להרע להם לוקים בנגעים כגון פרעה ואבימלך בשביל שרה

3. ישעיהו פרק י ה-ז, יב-טו

הווי אשור שבט אפי ומטה הוא בידם זעמי: בגוי חנף אשלחנו ועל עם עברתי אצונו לשלל שלל ולבז בז ולשימו ולשומו מרמס כחמר חוצות: והוא לא כן ידמה ולבבו לא כן יחשב כי להשמיד בלבבו ולהכרית גוים לא מעט... והיה כי יבצע ה' את כל מעשהו בהר ציון ובירושלם אפקד על פרי גדל לבב מלך אשור ועל תפארת רום עיניו: כי אמר בכם ידי עשיתי ובחכמתי כי נבנתי... היתפאר הגרזן על החצב בו!?! אם יתגדל המשור על מניפו?!... "

4. בראשית מה יח

...ואתנה לכם את טוב ארץ מצרים ואכלו את חלב הארץ.

5. באשית מזו

ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך.

6. שמות א ח-י

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף. ט ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו. י הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שנאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ

7. שמות יב לו

ויי נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום וינצלו את מצרים.

8. שמות יב לג

ותחזק מצרים על העם למהר לשלחם מן הארץ.

9. שמות ט; ב

ותאמר לה בת פרעה היליכי את הילד הזה והינקהו לי ואני אתן את שכרך ותקח האשה הילד ותניקהו.

10. שמות ב; טו

וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה ויברח משה מפני פרעה וישב בארץ מדן וישב על הבאר.

11. שמות יא ג

...גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני העם.

12. שמות יב לא-לב.

...ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את יקוק כדברכם: גם צאנכם גם בקרכם קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם אתי.

13. בראשית לט ד-ו.

וימצא יוסף חן בעיניו, וישרת אתו, ויפקדהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו: ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל אשר יש לו ויברך יקוק את בית המצרי בגלל יוסף, ויהי ברכת יקוק בכל אשר יש לו בבית ובשדה: ויעזב כל אשר לו ביד יוסף ...

14. שם יב

ותתפשהו בבגדו לאמר שככה עמי ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה.

15. שם מא מב-מג

ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף, וילבש אתו בגדי שש, וישם רבד הזהב על צוארו: וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו, ויקראו לפניו אברך, ונתון אתו על כל ארץ מצרים...

16. מלכים ב ה

ויבא הספר אל מלך ישראל לאמר ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך את נעמן עבדי ואספתו מצרעתו. ויהי כקרא מלך ישראל את הספר ויקרע בגדיו ויאמר הא-להים אני להמית ולהחיות כי זה שלח אלי לאסף איש מצרעתו כי אך דעו נא וראו כי מתאנה הוא לי.

17. יחזקאל לז יא-יב

ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו לנו.... הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל

18. דברים לב לב

ראו עתה כי אני אני הוא ואין א-להים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא...

19. שמות ב י

ויגדל הילד ותבאהו לבת פרעה ויהי לה לבן ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו